

information sphere; unsystematic professional development of educators in the formation of information and communication competence of students and teachers; ineffectiveness of available means of assessing the impact on the child of the media and communication technologies depending on age and level of development; unsystematic implementation of public law measures to protect and defend children from information products, which threatens their health and development; lack of proper international cooperation in the field of combating the illegal dissemination of information prohibited for circulation, as well as the fight against transnational crimes against children committed with the use of information technology; ineffective application of state coercive measures, including administrative liability, for violation of the child's right to a safe information environment, etc.

The system of international and national legal regulation, which currently ensures the child's right to a safe information environment, is considered. Its gaps and directions of elimination are defined.

The necessity of administrative and legal provision of the child's safe environment in the field of information and communication technologies is emphasized and the ways of its improvement at the present stage of civil society development are suggested.

Keywords: *child, child safety, interests of the child, threats to the safety of the child, administrative and legal protection of the rights of the child, subjects of child safety, administrative and legal support, safe information environment, information security of the child.*

УДК 342.95

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-1-109-117

Світлана РИЖКОВА®

викладач

*(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, М. Дніпро, Україна)*

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНО-МІГРАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ ЯК СУБ'ЄКТА ПРОТИДІЇ ПРАВОПОРУШЕННЯМ, УЧИНЮВАНИМ ІНОЗЕМЦЯМИ В УКРАЇНІ

Розглянуто аспекти нормативно-правової основи державно-міграційної служби (далі – ДМС) як суб'єкта протидії правопорушенням, вчинюваним іноземцями в Україні. Вказано на те, що нормативно-правову основу ДМС щодо протидії адміністративним правопорушенням іноземців становить система юридичних норм, за допомогою яких держава протидіє цьому явищу, визначає компетенцію і параметри діяльності суб'єктів цієї протидії. Такі норми містяться в правових, як правило, нормативних актах різної юридичної природи і сили. Відповідний нормативно-правовий масив торкається як загальних організаційних питань діяльності ДМС України, так і стосується окремих напрямів діяльності зазначеної державної інституції. Класифікація правової основи діяльності ДМС України щодо протидії адміністративним правопорушенням іноземців в Україні дозволяє краще визначити та розкрити схему шляхів і засобів правового впливу на суспільні відносини іноземців та осіб без громадянства.

З'ясовано: внаслідок розгляду категорії джерел, що містить законодавство та підзаконні нормативно-правові акти, можна говорити про недостатню увагу питанням протидії адміністративним правопорушенням іноземців в Україні та нечіткості її визначення у правових джерелах. Стосовно ж закріплення повноважень щодо протидії адміністративним правопорушенням іноземців, можна відмітити певну фрагментарність і недостатню увагу до досліджуваного виду діяльності ДМС України. Обґрунтовано, що особливе місце нормативно-правової основи діяльності ДМС України щодо протидії адміністративним правопорушенням іноземців в Україні мають відомчі та міжвідомчі нормативно-правові акти, які можна поділити на три групи: а) відомчі, що ухвалюються ДМС України; б) відомчі, що ухвалюються МВС України, яке спрямовує і координує діяльність ДМС України щодо протидії адміністративним правопорушенням іноземців в Україні; в) міжвідомчі, що ухвалюються спільно між МВС України та іншими відомствами і забезпечують протидію адміністративним правопорушенням іноземців в Україні.

Ключові слова: *Державна міграційна служба, іноземці, підзаконні акти, нормативно-правова основа, протидія, нелегальна міграція, міграційні правопорушення.*

© С. Рижкова, 2022

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7549-7654>

revord@gmail.com

Постановка проблеми. Обрання Україною демократичного шляху розвитку зумовило налагодження зв'язків з передовими державами світу та її поступову інтеграцію до міжнародних європейських і світових організацій. Відповідно, одночасно з інтеграцією, наріжними стають питання, що пов'язані з міграційною політикою та міграційними процесами в Україні, важливим в цьому контексті є й прогнозування міграційних ризиків, які пов'язані з національною безпекою України, а саме протидії нелегальній міграції. Перебування іноземців в Україні може супроводжуватися різноманітними порушеннями норм вітчизняного законодавства. Сюди належить вчинення іноземцями адміністративних правопорушень загального характеру. Відповідно до звіту Національної поліції України про результати роботи у 2020 році іноземці в Україні вчинили понад 92 тисячі адміністративних правопорушень [1].

Також загрозу національній безпеці України становлять адміністративні порушення міграційного законодавства. За показниками діяльності ДМС за 9 місяців 2021 року виявлено 5 799 нелегальних мігрантів. Відповідно до норм КУпАП за вказаний період до адміністративної відповідальності притягнуто 14 664 осіб, з них найбільше складених протоколів за ч. 1 ст. 203 КУпАП – 11 828 осіб, ст. 205 КУпАП – 2256 осіб. На порушників міграційного законодавства накладено штрафів за протоколами ДМС – 30 562 118 грн [2]. Запобігання і протидія вчиненню відповідних порушень, а також їхній шкідливий вплив на охоронювані державою суспільні відносини мінімізується завдяки функціонуванню правоохоронних органів, в тому числі Державної міграційної служби (далі – ДМС) України.

З огляду на зазначене, особливої актуальності набуває дослідження нормативно-правової основи діяльності ДМС у протидії адміністративним правопорушенням іноземців в Україні, адже досконалість і повнота нормативно-правового регулювання є однією з необхідних умов формування та реалізації державної міграційної політики у протидії нелегальній міграції ДМС, що забезпечує ефективне функціонування та реалізацію покладених на неї завдань.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Нормативно-правове забезпечення та окремі питання державної політики у сфері міграції розглядали у своїх роботах О. Бандурка, І. Василенко, С. Волкова, О. Воронятников, Д. Голобородько, Н. Грабар, М. Єфремова, В. Колпаков, І. Ковалишина, С. Константинов, О. Кузьменко, О. Малиновська, А. Мозоль, Т. Мінка, В. Олефір, К. Рудой, Ю. Тодика, Н. Тиндик, Р. Хоменець, А. Шуміленко, С. Чехович, проте з огляду на сьогодення в міграційній сфері ці питання потребують актуалізації, зокрема вдосконалення правових засад ДМС як суб'єкта протидії вчиненню адміністративних правопорушень в Україні іноземцями.

Метою статті є аналіз сучасного стану нормативно-правового забезпечення ДМС щодо протидії вчинюваним адміністративним правопорушенням іноземців в Україні

Виклад основного матеріалу. Належна нормативно-правова основа діяльності ДМС України щодо протидії адміністративним правопорушенням іноземців є запорукою ефективної роботи цього центрального органу виконавчої влади та успішної реалізації міграційної політики держави загалом.

Нормативно-правову основу протидії адміністративним правопорушенням іноземців становить система юридичних норм, за допомогою яких держава протидіє цьому явищу, визначає компетенцію і параметри діяльності суб'єктів цієї протидії. Такі норми містяться в правових, як правило, нормативних актах різної юридичної природи і сили.

Класифікація правової основи діяльності ДМС України щодо протидії адміністративним правопорушенням іноземців в Україні дозволяє краще визначити місце правових норм в системі прав і їх взаємозв'язки; з'ясувати роль ДМС України щодо протидії адміністративним правопорушенням іноземців в Україні; розкриває схему шляхів і засобів правового впливу на суспільні відносини іноземців та осіб без громадянства; можливість набагато поліпшити правотворчу і правозастосовну діяльність у державі.

Головним правовим джерелом за юридичною силою серед усіх нормативно-правових актів нашої держави є Конституція України [3]. Відповідно до статті 26 іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, – за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України. Іноземцям та особам без громадянства може бути надано притулок у порядку, встановленому законом. Також у пункті 10 статті 92

закріплено, що виключно законами України визначаються засади регулювання демографічних та міграційних процесів. Зі свого боку, ДМС України у своїй діяльності керується Конституцією [3].

Зважаючи на велику кількість підходів до класифікації нормативно-правових актів, що становлять правову основу, ми пропонуємо відобразити її відповідно до тематичних категорій (відображають напрями правового регулювання) на офіційному сайті ДМС України [4].

Згідно з презентацією, запропонованою на офіційному сайті ДМС України, правова основа поділена за такими категоріями:

1. Законодавство.
2. Накази ДМС України.
3. Громадське обговорення проєктів нормативно-правових актів.
4. Міжнародні договори [4].

Відповідно, ми пропонуємо детально розглянути правову основу діяльності ДМС України щодо протидії адміністративним правопорушенням іноземців з урахуванням вищевказаного поділу. Це дозволить сконцентрувати увагу на нормативно-правових актах, якими керується ДМС України у своїй практичній діяльності, та уникнути простого перелічування документів, що становлять відповідну правову основу.

Перша категорія «Законодавство» містить нормативно-правові джерела (як законодавчого рівня, так і підзаконні), що поділені відповідно до тематичних блоків, а саме: а) загальні положення; б) реєстрація місця проживання; в) правовий статус іноземців, осіб без громадянства, біженців; г) імміграція; д) громадянство; е) відповідальність за порушення законодавства; ж) інші питання (мита, адміністративні послуги, прийом на навчання тощо).

У контексті нашого дослідження найбільш актуальні такі тематичні блоки, як: «Загальні положення», «Правовий статус іноземців, осіб без громадянства, біженців» та «Відповідальність за порушення законодавства».

Варто відмітити цікавий момент, що на офіційному сайті ДМС України Конституцію вказано серед джерел, що наявні лише у тематичному блоці «Громадянство», однак ми вважаємо, що цей акт повинен бути поданий у всіх категоріях (блоках) або ж зазначений поза ними так, як, наприклад, правовий статус іноземців закріплено її нормами.

Розкриваючи блок «Загальні положення», відмітимо, що в ньому репрезентовано фундаментальні основи діяльності ДМС України, в тому числі і щодо протидії адміністративним правопорушенням іноземців.

Загальні положення, що стосуються діяльності ДМС України, подані також законами: «Про державну службу» [5], «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 року [6], «Про захист персональних даних» від 1 червня 2010 року [7], «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 року [8], «Про звернення громадян» від 2 жовтня 1996 року [9].

Здійснений нами аналіз змісту законів України дає підстави підсумувати, що в них визначається адміністративно-правовий статус ДМС України, її компетенція щодо розгляду і вирішення звернень громадян, надання доступу до публічної інформації тощо. Наприклад, у згаданому Законі України «Про державну службу», сформульовано етику поведінки державного службовця, відповідно до якої державний службовець повинен сумлінно виконувати свої службові обов'язки, шанобливо ставитися до громадян, керівників і співробітників, дотримуватися високої культури спілкування, не допускати дій і вчинків, що можуть зашкодити інтересам державної служби чи негативно вплинути на репутацію державного службовця [5]. Професіоналізм у діяльності працівників ДМС України, включно з протидією адміністративним правопорушенням іноземців в Україні, має велике теоретичне і практичне значення в сучасний період, коли відбувається становлення державної міграційної політики та інтеграції України у європейські і світові організації.

Серед підзаконного нормативно-правового масиву, насамперед, треба виділити Положення про Державну міграційну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 360 (далі – Положення № 360), яке є головним джерелом, що визначає правову основу діяльності ДМС України (в тому числі щодо протидії адміністративним правопорушенням іноземців). Відповідно до Положення про Державну міграційну службу України, відповідно до якого ДМС

України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через міністра внутрішніх справ України. Згідно з Положенням ДМС України входить до системи органів виконавчої влади та утворюється для реалізації державної політики у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів. Зокрема, у пункті 31 розділу 4 Положення вказано, що: «ДМС України відповідно до покладених на неї завдань здійснює відповідно до закону заходи щодо запобігання та протидії нелегальній (незаконній) міграції, іншим порушенням міграційного законодавства; п.33 здійснює відповідно до закону державний контроль за дотриманням законодавства у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів у передбачених законодавством випадках, притягає порушників до адміністративної відповідальності» [10].

Окремо треба визначити наукову дискусію, яка триває стосовно законодавчого врегулювання адміністративно-правового статусу ДМС, а саме статус служби визначається Постановою КМУ [11]. Проте, відповідно до ч. 1 ст. 19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України [3]. Отже, на підставі норм Конституції, адміністративно-правовий статус повинен бути врегульований тільки Законом України «Про ДМС».

Важливим у контексті досліджуваного питання є розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017р. № 482-р «Про схвалення стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року». Відповідно до вищезгаданої стратегії серед її цілей зазначено: «У сфері запобігання нелегальній міграції – виявлення осіб, які можуть становити загрозу національній безпеці держави, та потенційних нелегальних мігрантів; ... ціль 8 передбачає посилення контролю за дотриманням міграційного законодавства всередині держави» [12]. Для ефективної реалізації зазначених стратегічних цілей у сфері запобігання протидії нелегальній міграції уповноваженими суб'єктами доцільно ухвалення розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів на 2022–2025 роки щодо реалізації Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року».

Отже, перелічені вище нормативно-правові акти тематичного блоку «Загальні положення», детально регламентують засади діяльності ДМС України та державної міграційної політики. Стосовно ж закріплення повноважень щодо протидії адміністративним правопорушенням іноземців, можна відмітити певну фрагментарність і недостатню увагу до досліджуваного виду діяльності ДМС України.

Аналіз наведеного вище правового масиву дає підстави стверджувати, що у вказаних джерелах зосереджені норми, що визначають загальні положення функціонування ДМС України як центрального органу виконавчої влади, без детального врахування специфіки публічного адміністрування сферами міграції, протидії нелегальній міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших, визначених законодавством категорій мігрантів. Зокрема, недостатньо конкретизовано на діяльності ДМС України щодо протидії правопорушенням іноземців.

Тематичний блок «Правовий статус іноземців, осіб без громадянства, біженців» презентує норми, що стосуються врегулювання тих чи інших питань, пов'язаних з правовим статусом певних категорій осіб, а саме: іноземців, осіб без громадянства та біженців. Це закони «Про імміграцію» від 7 червня 2001 року [13], «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22 вересня 2011 року [14] та «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» від 16 серпня 2011 року [15]. Прикладом таких джерел є Постанова Кабінету Міністрів України від 17 липня 2003 року № 1110 «Про затвердження Типового положення про пункт тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні» із змінами, внесеними Постановою Кабінету міністрів України від 28 грудня 2020 року № 1334 [16]. На сьогодні в структурі ДМС України діє три пункти тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства (далі ПТПП) [17]. Відповідно до вказаних постанов пункт тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, є державною установою, що призначена для

тимчасового утримання іноземців та осіб без громадянства у разі, коли вони не виконали в установлений строк без поважних причин рішення про примусове повернення або є обгрунтовані підстави вважати, що вони ухилятимуться від виконання такого рішення, або ухвалено адміністративним судом постанову про їх примусове видворення за межі України, або вони прибули на територію України відповідно до міжнародних договорів про реадмісію, або не мають законних підстав для перебування на території України і підлягають примусовому видворенню за її межі.

Перелічені нами нормативно-правові акти із вказаного блоку складають правову основу, що закріплює статус вище визначених категорій фізичних осіб (іноземців, апатридів, біженців) та регулюють різноманітні правила і порядки щодо їх перебування на території України, або ж оформлення відповідних документів для легітимного проживання.

Зауважимо що, питання протидії правопорушенням іноземців з акцентом на прикордонних територіях України не висвітлені, що вказує на недостатню увагу проблемі нелегальної міграції і правопорушенням іноземців в Україні.

Тематичний блок «Відповідальність за порушення законодавства». До цього блоку віднесено невелику кількість правових джерел, проте варто акцентувати на їх виключній важливості для протидії адміністративним правопорушенням іноземців.

Нагадаємо, що відповідно до статті 23 «Відповідальність за правопорушення іноземців та осіб без громадянства» Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22 вересня 2011 року нелегальні мігранти та інші іноземці та особи без громадянства, які вчинили злочин, адміністративні або інші правопорушення, несуть відповідальність відповідно до закону [14].

Звернімо увагу на джерела найактуальніших видів юридичної відповідальності, що можуть нести іноземці за вчинення правопорушень на території України: кримінальної та адміністративної.

Детальніше зупинимось на розгляді адміністративної відповідальності, матеріальні і процесуальні норми якої подані єдиним джерелом – Кодексом України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) [18].

Треба зазначити, що адміністративно-юрисдикційні повноваження ДМС України щодо протидії адміністративним правопорушенням іноземців закріплено у вищевказаному Кодексі, зокрема статтею 222-2 КУпАП. Згідно з положеннями статті, ДМС України розглядає справи про адміністративні правопорушення, пов'язані в тому числі з порушенням законодавства про перебування в Україні іноземців та осіб без громадянства, про транзитний проїзд через територію України, передбачених статтями 200, 201, частиною першою статті 203, статтями 203⁻¹, 204, 205, 206 КУпАП – причому останні з вказаних статей стосуються іноземців та осіб без громадянства. Від імені ДМС України розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право керівники (перші заступники, заступники керівників) головних управлінь (управлінь) міграційної служби в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, управлінь (відділів, секторів) міграційної служби у районах, районах у містах, містах обласного, республіканського (Автономної Республіки Крим) значення, а у разі відсутності уповноваженої посадової особи, яка розглядає справи про адміністративне правопорушення та накладає адміністративне стягнення, – особа, яка виконує її обов'язки [18].

Стосовно протидії адміністративним правопорушенням іноземців в Україні можна відмітити правові норми, якими закріплено повноваження ДМС України щодо скорочення іноземцям терміну перебування в Україні та їх адміністративного видворення за межі України.

Зокрема, статтями 24, 26 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» ДМС України наділено повноваженнями ухвалювати рішення про скорочення строку тимчасового перебування на території України та примусове повернення іноземців та осіб без громадянства [14].

Отже, внаслідок розгляду категорії джерел, що становить законодавство та підзаконні нормативно-правові акти, можна говорити про недостатню увагу питанням протидії адміністративним правопорушенням іноземців в Україні та нечіткості її визначення у правових джерелах.

Друга категорія становить накази ДМС України. Зважаючи на велику їх кількість, ми розглянемо лише ті, що стосуються протидії адміністративним правопорушенням

іноземців в Україні.

Серед наказів, що регулюють основні організаційні питання функціонування ДМС України, можна назвати: наказ № 265 від 14.10.2014 р. Регламент Державної міграційної служби України [19].

Особливе місце у правовій основі діяльності ДМС України щодо протидії адміністративним правопорушенням іноземців в Україні мають відомчі та міжвідомчі нормативно-правові акти. Ми пропонуємо умовно їх поділити на три групи: а) відомчі, що ухвалюються ДМС України; б) відомчі, що ухвалюються МВС України, яке спрямовує і координує діяльність ДМС України щодо протидії адміністративним правопорушенням іноземців в Україні; в) міжвідомчі, що ухвалюються спільно між МВС України та іншими відомствами і забезпечують протидію адміністративним правопорушенням іноземців в Україні.

До першої групи можна віднести наказ ДМС України від 29 березня 2013 року № 70 «Про затвердження Інструкції про порядок ведення претензійної та позовної роботи в ДМС України» [20].

Прикладом відомчих актів другої групи є наказ МВС України від 28 серпня 2013 року № 825 «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення Державною міграційною службою України» [21]. Сюди ж належить наказ МВС України від 23.05.2017 р. № 440 «Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України», яким визначено організацію діяльності чергових частин її обов'язки та порядок дій у разі доставлення іноземців [22].

До наказів третьої умовно виділеної нами групи треба віднести спільний наказ МВС України, Міністерства соціальної політики України, Міністерства освіти і науки України від 4 вересня 2013 року № 850/536/1226 «Про затвердження Порядку проведення заходів щодо здійснення нагляду та контролю за виконанням законодавства в міграційній сфері» [23].

Спільний наказ МВС України та Служби безпеки України (далі – СБУ) «Про затвердження Інструкції про примусове повернення і примусове видворення з України іноземців та осіб без громадянства» [24]. Зокрема, вказаною Інструкцією визначено організаційно-правові засади діяльності ДМС, Державної прикордонної служби України, СБУ під час ухвалення рішень про примусове повернення і примусове видворення іноземців та осіб без громадянства.

Наступною категорією, відповідно до наведеної на початку статті класифікації, є «Громадське обговорення проєктів нормативно-правових актів» [25]. Безумовно, що для ДМС України, як для центрального органу виконавчої влади, надзвичайно важливим є наповнення правового масиву відповідно до завдань, покладених на вказану службу, важливим в цьому контексті є зворотний зв'язок та громадське обговорення проєктів нормативно-правових актів. Зазначений напрям діяльності є ефективним інструментом взаємодії ДМС з громадськістю та відповідає основним принципам діяльності ДМС.

Останньою з виокремлених нами категорій, що становлять нормативно-правову основу діяльності ДМС України щодо протидії адміністративним правопорушенням іноземців, є «Міжнародні документи».

Міжнародні нормативно-правові акти мають важливе значення для нормативно-правової основи діяльності ДМС України щодо протидії адміністративним правопорушенням іноземців в Україні. З огляду на великий масив цієї категорії джерел наведемо Закон України «Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб» [26], яким було ратифіковано Угоду між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб [27], підписану 18 червня 2007 року в м. Люксембург, щоб зміцнювати співробітництво з метою більш ефективної боротьби з нелегальною імміграцією.

Висновки. Нормативно-правова основа діяльності ДМС України подана структурованим масивом нормативно-правових актів, водночас правові механізми її діяльності як суб'єкта протидії правопорушенням, вчинюваним іноземцями в Україні, визначені у ньому недостатньо та потребують свого вдосконалення з врахуванням міжнародного досвіду нормотворчості.

У контексті реалізації покладених функцій на суб'єктів владних повноважень ДМС нормами КУпАП не враховані професійні гарантії посадовців, а саме не передбачена адміністративна відповідальність іноземців та осіб без громадянства, які є

суб'єктами адміністративних міграційних правопорушень за злісну непокору законному розпорядженню чи вимозі посадової особи ДМС України під час виконання службових обов'язків. Зазначена проблема по суті створює підстави та відсутність гарантій правового захисту посадових осіб ДМС у протидії правопорушенням, вчинюваним іноземцями в Україні.

Список використаних джерел

1. Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2020 році. URL : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2020/npu-zvit-2020.pdf>.
2. Показники діяльності ДМС за 9 місяців 2021 року. URL : https://dmsu.gov.ua/assets/files/statistic/year/2021_9.pdf.
3. Конституція України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>.
4. Про затвердження Положення про Державну міграційну службу України : постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3602014%D0%BF#Te>.
5. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
6. Про інформацію : Закон України в новій редакції від 09.05.2011. *Законодавство України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
7. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010. URL : https://kodeksy.com.ua/pro_zahist_personal_nih_danih/statja-2.htm.
8. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-1>.
9. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 256.
10. Про затвердження Положення про Державну міграційну службу України : постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/360-2014-%D0%BF#Text>.
11. Гурін Д. Правовий статус державної міграційної служби в забезпеченні реалізації державної політики у сфері міграції. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 7. С. 144–148.
12. Про схвалення Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 № 482-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/482-2017-%D1%80#Text>.
13. Про імміграцію : Закон України від 07.06.2001 р. № 2491-III. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2001. № 41. Ст. 197.
14. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22.09.2011. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>.
15. Про біженців та осіб, що потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 08.07.2011. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>.
16. Про затвердження Типового положення про пункт тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні : Постанова Кабінету Міністрів України від 17 липня 2003 року № 1110 із змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2020 року № 1334 Про затвердження Типового положення про пункт тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1110-2003-%D0%BF#Text>.
17. Пункти тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства. URL : <https://dmsu.gov.ua/pro-dms/struktura-ta-kontakti/punktitimchasovogo-perebuvannya-inozemziv-ta-osib-bez-gromadyanstva.html>.
18. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/>.
19. Про затвердження Регламенту ДМС : наказ ДМС від 14.10.2014 № 265. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0265839-14#Text>.
20. Про затвердження Інструкції про порядок ведення претензійної та позовної роботи в ДМС України : наказ ДМС від 29.03.2013 № 70. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0070839-13#Text>.
21. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення Державною міграційною службою України : наказ МВС від 28.08.2013 № 825. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1654-13#>.
22. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України : наказ МВС від 23.05.2017 № 440. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17#Text>.
23. Про затвердження Порядку проведення заходів щодо здійснення нагляду та контролю за виконанням законодавства в міграційній сфері : наказ МВС, Мінсоцполітики, МОН України від 4.09.2013. №850/536/1226. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1683-13#Text>.
24. Про затвердження Інструкції про примусове повернення і примусове видворення з

України іноземців та осіб без громадянства : наказ MBC та СБУ від 23.04.2012 № 353/271/150. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0806-12#Text>.

25. Громадське обговорення проєктів нормативно-правових актів. URL : <https://dmsu.gov.ua/diyalnist/konsultacij-z-gromadskisty/gromadske-obgovorennia.html>.

26. Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб : Закон України. *Офіційний вісник України*. 2008. № 8. Ст. 197.

27. Угода між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб. *Відомості Верховної Ради України*. 2008. № 9. Ст. 86.

Надійшла до редакції 27.01.2022

References

1. Zvit Natsionalnoi politsii Ukrainy pro rezultaty roboty u 2020 rotsi [Report of the National Police of Ukraine on the results of work in 2020]. URL : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2020/npu-zvit-2020.pdf>. [in Ukr.].

2. Pokaznyky diialnosti DMS za 9 misiatsiv 2021 roku [LCA performance indicators for 9 months of 2021]. URL: https://dmsu.gov.ua/assets/files/statistic/year/2021_9.pdf. [in Ukr.].

3. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine]. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>. [in Ukr.].

4. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Derzhavnu mihratsiinu sluzhbu Ukrainy [On approval of the Regulations on the State Migration Service of Ukraine] : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 20.08.2014. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3602014%D0%BF#Te>. [in Ukr.].

5. Pro derzhavnu sluzhbu [About civil service] : Zakon Ukrainy vid 10.12.2015. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/889-19>. [in Ukr.].

6. Pro informatsiyu [On information] : Zakon Ukrainy v noviy redaktsiyi vid 09.05.2011. Zakonodavstvo Ukrayiny. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> [in Ukr.].

7. Pro zakhyst personalnykh danykh [On personal data protection] : Zakon Ukrayiny vid 01.06.2010. URL : https://kodeksy.com.ua/pro_zahist_personal_nih_danih/statja-2.htm [in Ukr.].

8. Pro dostup do publichnoi informatsii [About access to public information] : Zakon Ukrainy vid 13.01.2011 r. № 2939-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-1> [in Ukr.].

9. Pro zvernennia hromadian [On citizens' appeals] : Zakon Ukrainy vid 02.10.1996. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*. 1996. № 47, art. 256. [in Ukr.].

10. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Derzhavnu mihratsiinu sluzhbu Ukrainy [On approval of the Regulations on the State Migration Service of Ukraine] : postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 20.08.2014. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/360-2014-%D0%BF#Text> [in Ukr.].

11. Hurin, D. (2020) Pravovy status derzhavnoi mihratsiinoi sluzhby v zabezpechenni realizatsii derzhavnoi polityky u sferi mihratsii [Legal status of the state migration service in ensuring the implementation of state policy in the field of migration]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo*. № 7, pp. 144–148. [in Ukr.].

12. Pro skhvalennia Stratehii derzhavnoi mihratsiinoi polityky Ukrainy na period do 2025 roku [On approval of the Strategy of the state migration policy of Ukraine for the period up to 2025] : rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 12.07.2017 № 482-r. [in Ukr.].

13. Pro immihratsiyu [On immigration] : Zakon Ukrayiny vid 07.06.2001. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*. 2001. № 41, art. 197. [in Ukr.].

14. Pro pravovy status inozemtsiv ta osib bez hromadyanstva [On legal status of foreigners and stateless persons] : Zakon Ukrayiny vid 22.09.2011. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3773-17> [in Ukr.].

15. Pro bizhentsiv ta osib, shcho potrebuyut dodatkovoho abo tymchasovoho zakhystu [On refugees and persons in need of additional or temporary protection] : Zakon Ukrayiny vid 08.07.2011. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>. [in Ukr.].

16. Pro zatverdzhennia Typovoho polozhennia pro punkt tymchasovoho perebuvannia inozemtsiv ta osib bez hromadyanstva, yaki nezakonno perebuvayut v Ukraini [On approval of the Standard position on a point of temporary stay of foreigners and stateless persons who are illegally staying in Ukraine] : postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 17.07.2003 № 1110 iz zminamy, vnesenymy Postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid vid 28 hrudnya 2020 roku № 1334 Pro zatverdzhennia Typovoho polozhennia pro punkt tymchasovoho perebuvannia inozemtsiv ta osib bez hromadyanstva, yaki nezakonno perebuvaiut v Ukraini. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1110-2003-%D0%BF#Text> [in Ukr.].

17. Punkty tymchasovoho perebuvannia inozemtsiv ta osib bez hromadyanstva [Temporary stays of foreigners and stateless persons]. URL : <https://dmsu.gov.ua/pro-dms/struktura-ta-kontakti/punktitimchasovogo-perebuvannia-inozemtsiv-ta-osib-bez-gromadyanstva.html>. [in Ukr.].

18. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia vid 07.12.1984 [Code of Ukraine on Administrative Offenses of December 7, 1984]. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/>. [in Ukr.].

19. Pro zatverdzhennia Rehlementu DMS [On approval of the Regulations of the LCA] : nakaz DMS vid 14.10.2014 № 265. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0265839-14#Text>. [in Ukr.].

20. Pro zatverdzhennia Instruksiyi pro poriadok vedennya pretenziynoyi ta pozovnoyi roboty v DMS Ukrayiny [On approval of the Instruction on the procedure for conducting claims and claims work

in the LCA of Ukraine] : nakaz DMS vid 29.03.2013 № 70. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0070839-13#Text> [in Ukr.].

21. Pro zatverdzhennya Instruksiyi z oformlennya materialiv pro administratyvni pravoporushennya Derzhavnoyu mihratsiynoyu sluzhboyu Ukrainy [On approval of the Instruction on registration of materials on administrative offenses by the State Migration Service of Ukraine] : nakaz MVS vid 28.08.2013 № 825. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1654-13#>. [in Ukr.].

22. Pro zatverdzhennya Instruksiyi z orhanizatsiyi diyalnosti chervovoyi sluzhby orhaniv (pidrozdiliv) Natsionalnoyi politsiyi Ukrainy [On approval of the Instruction on the organization of activity of the next service of bodies (divisions) of National police of Ukraine] : nakaz MVS vid 23.05.2017 № 440. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17#Text>. [in Ukr.].

23. Pro zatverdzhennya Poryadku provedennya zakhodiv shchodo zdiysnennya nahlyadu ta kontrolyu za vykonanniam zakonodavstva v mihratsiyniy sferi [On approval of the Procedure for measures to supervise and control the implementation of legislation in the field of migration] : nakaz MVS, Minsotspolityky, MON Ukrainy vid 4.09.2013 №850/536/1226. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1683-13#Text>. [in Ukr.].

24. Pro zatverdzhennya Instruksiyi pro prymusove povnennya i prymusove vydovrennya z Ukrainy inozemtsiv ta osib bez hromadyanstva [On approval of the Instruction on forced return and forced expulsion of foreigners and stateless persons from Ukraine] : nakaz MVS SBU vid 23.04.2012 №353/271/150. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0806-12#Text>. [in Ukr.].

25. Hromadske obhovorennya proyektiv normatyvno-pravovykh aktiv [Public discussion of draft regulations]. URL : <https://dmsu.gov.ua/diyalnist/konsultacij-z-gromadskisty/gromadske-obgovorennya.html>. [in Ukr.].

26. Pro ratyfikatsiyu Uhody mizh Ukrainoyu ta Yevropeyskym Spivtovarystvom pro readmisiyu osib [On ratification of the Agreement between Ukraine and the European Community on the readmission of persons] : Zakon Ukrainy. *Ofitsiynyi visnyk Ukrainy*. 2008. № 8, art . 197. [in Ukr.].

27. Uhoda mizh Ukrainoyu ta Yevropeyskym Spivtovarystvom pro readmisiyu osib [Agreement between Ukraine and the Euroean Community on the readmission of persons]. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*. 2008. № 9, art. 86. [in Ukr.].

ABSTRACT

Svitlana Ryzhkova. Regulatory and legal basis for the activities of the State Migration Service as a subject of counteraction to offenses committed by foreigners in Ukraine. The article deals with aspects of the normative and legal framework of the state-migration service as a subject of counteraction to offenses by foreigners in Ukraine. It is indicated that the regulatory framework of the state-migration service on counteraction to the administrative offense of foreigners is a system of legal norms, through which the state counteracts this phenomenon, determines the competence and parameters of the activities of the subjects of this counteraction. Such norms are contained in legal, as a rule, normative acts of different legal nature and strength. The relevant normative-legal array touches as general organizational issues of the state-migration service of Ukraine, and relates to certain areas of activity of the State Institution. Classification of the legal basis for the activities of the state-migration service of Ukraine regarding the counteraction to the administrative offense of foreigners in Ukraine makes it better to identify and reveal the scheme of ways and means of legal influence on public relations of foreigners and stateless persons.

The author has found out that, as a result of consideration of the category of sources that presents legislation and regulations, it is possible to speak about the lack of attention to counteracting the administrative offense of foreigners in Ukraine and the fuzziness of its definition in legal sources. As for the consolidation of powers to counteract the administrative offense of foreigners, one can note some fragmentation and insufficient attention to the investigated type of activity of the state-migration service of Ukraine. It is based that a special place of the normative-legal basis of the activities of the state-migration service of Ukraine regarding the counteraction to the administrative offense of foreigners in Ukraine occupy departmental and interagency regulations that can be divided into three groups: a) departmental adopted by the state-migration service of Ukraine; b) departmental adopted by the Ministry of Internal Affairs of Ukraine which directs and coordinates the activities of the state-migration service of Ukraine on counteracting an administrative offense of foreigners in Ukraine; c) interagency that are accepted jointly between the Ministry of Internal Affairs of Ukraine and other departments and ensure that the administrative offense of foreigners in Ukraine.

Keywords: *State migration service, foreigners, basic acts, regulatory framework, opposition, illegal migration, migration offenses.*